

Institut za
javne financije

Strateški plan znanstvenih istraživanja i razvoja

2018.-2022.

Zagreb, listopad 2017.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. O INSTITUTU ZA JAVNE FINACIJE	1
2.1. Osnovni podaci.....	1
2.2. Svrha osnivanja i rada.....	2
2.3. Djelatnici.....	3
3. OSTVARENJA U RAZDOBLJU 2013.-2017.	3
3.1. Istraživački projekti.....	3
3.2. Konferencije i okrugli stolovi.....	4
3.3. Publikacije.....	5
3.4. Postignuća istraživača.....	6
4. ANALIZA ZNANSTVENOG POTENCIJALA I POLOŽAJA U ZNANSTVENOM I POSLOVNOM OKRUŽENJU	6
4.1. Okruženje.....	6
4.2. Zahtjevi za reakreditaciju.....	7
4.3. Snage i mogućnosti.....	7
4.4. Izazovi.....	8
4.5. Tematsko vrednovanje 2011.....	9
5. STRATEŠKI CILJEVI, OČEKIVANI ISHODI I POKAZATELJI USPJEŠNOSTI	10
5.1. Misija, vizija i njihovo ostvarenje.....	10
5.2. Strateški cilj 1: Zadovoljavanje reakreditacijskih uvjeta.....	11
5.3. Strateški cilj 2: Izvrsnost u znanstvenom istraživanju.....	12
5.4. Strateški cilj 3: Uravnoteženost znanstvenih i policy/advocacy istraživanja.....	12
5.5. Strateški cilj 4: Uključivanje u Europski istraživački prostor.....	13
6. ZNANSTVENE TEME	13
6.1. Tematska područja.....	14
6.2. Plan istraživanja 2018.-2022.	16

1. UVOD

„Strateški plan znanstvenih istraživanja i razvoja 2018.-2022.“ govori o svrsi postojanja Instituta za javne financije (IJF), rezultatima koje je do sada postigao i izazovima koji se pred njim nalaze. Objašnjeni su strateški ciljevi i sredstva kojima ih se namjerava ostvariti te je detaljno obrazloženo što će IJF istraživati u sljedećih pet godina.

Strateški plan nastao je temeljem dokumenata „Strategija Instituta za javne financije za razdoblje 2010.-2015.“, „Strategija razvoja znanstvenog rada u Institutu za javne financije za razdoblje 2012.-14.“, „Plan znanstveno-istraživačkih projekata za razdoblje 2013.-2017.“ i „Strateški plan znanstvenih istraživanja i razvoja 2013.-2017“.

Strateški plan sastoji se od šest dijelova. Nakon uvoda, u drugom su dijelu prikazani osnovni podaci o IJF-u, svrsi njegovog postojanja i djelatnicima. Treći dio predstavlja rezultate IJF-a i njegovih djelatnika u razdoblju od 2013. do kraja rujna 2017. U četvrtom dijelu iznosi se analiza znanstvenog potencijala IJF-a i njegova položaja u znanstvenom i poslovnom okruženju. Na to se nadovezuje peti dio koji govori o misiji, viziji i strateškim ciljevima, za koje su objašnjeni pripadajući pokazatelji uspješnosti i rezultata. Šesti dio prikazuje teme kojima se bavi IJF te detaljan raspored istraživačkih programa i projekata koji se planiraju provesti od 2018. do 2022.

2. O INSTITUTU ZA JAVNE FINACIJE

2.1. Osnovni podaci

Institut za javne financije osnovalo je Sveučilište u Zagrebu 1970. U sudski registar Okružnog privrednog suda u Zagrebu upisan je 16. svibnja 1988. kao radna organizacija čija tvrtka glasi "Institut za javne financije – Zagreb, p.o.". Od 2009. godine IJF ima sjedište i poslovne prostorije u Smičiklasovoj 21 u Zagrebu.

Stupanjem na snagu Zakona o ustanovama (Narodne novine, br. 76/93), 7. kolovoza 1993., temeljem odredbe članka 78. stavci 1. i 2., IJF je javna ustanova čiji je osnivač Republika Hrvatska (RH).

Temeljem rješenja Ministarstva znanosti i tehnologije klase: 640-01/96-01/008, ur. broja: 533-07-96-4, od 21. studenoga 1996., IJF, sa sjedištem u Zagrebu, Katančićeva 5, upisan je u Upisnik znanstvenoistraživačkih pravnih osoba Ministarstva znanosti i tehnologije kao znanstvenoistraživačka pravna osoba u znanstvenom području društvenih znanosti.

Sukladno odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, IJF ima položaj javnog znanstvenog instituta i kao takav upisan je u Upisnik znanstvenih organizacija kojeg vodi Ministarstvo znanosti i obrazovanja (MZO), a kao pravna osoba upisan je u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu. Prava i dužnosti RH-a kao osnivača IJF-a obavlja ministarstvo nadležno za znanost.

IJF provodi istraživanja u području društvenih znanosti, polje ekonomije i politologije, te u području prirodnih znanosti, polje matematike.

2.2. Svrha osnivanja i rada

IJF je osnovan sa svrhom izučavanja složenih pitanja ubiranja i raspodjele javnih prihoda, optimalnog opsega države i zadataka državnih tijela, učinkovite i održive javne potrošnje u socijalnoj politici, osiguranju i slično.

Od sredine 1990-ih IJF u većoj mjeri nastoji prenositi rezultate svojih znanstvenih istraživanja široj javnosti. Nakon propasti bivše države i uspostavljanja nove, tijekom tranzicije od socijalizma ka tržišnom gospodarstvu, zbog rata i njegovih političkih, institucionalnih, ekonomskih i društvenih posljedica, hrvatske su javne financije bile u prilično lošem stanju, a svijesti o neophodnosti transparentnosti javnog sektora, odgovornosti vlasti i participacije građana praktično nije ni bilo. Tada se IJF odlučio uključiti i u aktivnosti koje bi mogle koristiti i građanima i društvu. Cilj je bio ponuditi profesionalne i nezavisne analize koje bi mogle privući pozornost javnosti i ukazati na neophodnost informiranije i argumentiranije rasprave o proračunu.

IJF se bavi empirijskim, primijenjenim i teorijskim istraživanjem u području ekonomike javnog sektora (EJS). Predmet istraživanja su javni sektor i njegovi dijelovi – porezni, mirovinski, zdravstveni i obrazovni sustav, sustav socijalne skrbi, sustav javne uprave i javna poduzeća. Međutim, istraživači IJF-a bave se znanstvenim istraživanjima i drugih relevantnih tema unutar ekonomske znanosti.

Primarni cilj IJF-a je istraživati učinkovitost, održivost i odgovornost javnog sektora, kako bi se javnosti i nositeljima javnih politika prikazalo objektivno stanje te predložile ideje za poboljšanje i uklanjanje nedostataka. Pri tome se analiziraju ekonomska kretanja i učinci ekonomske politike u javnom sektoru, primjerice, porezna politika i reforme, politika plaća, decentralizacija, državna regulacija, financiranje nižih razina državne vlasti, državne potpore, financiranje javnih usluga. Među važnim temama koje IJF istražuje su, primjerice, i otvorenost državnog i lokalnih proračuna, participacija građana u proračunskim procesima, neslužbeno gospodarstvo, fiskalna konkurencija, izravna strana ulaganja, redistributivni učinci poreza i socijalnih naknada.

IJF je usredotočen na rješavanje problema u hrvatskom javnom sektoru, a oni su izravno povezani s problemima u gospodarstvu i društvu općenito. Te probleme možemo podijeliti na aktualne (koji se moraju rješavati u tekućem razdoblju), srednjoročne (koji će se javljati u sljedećih pet do deset godina) i na dugoročne. *Aktualni problemi* su, između ostalog, nužnost racionalizacije javnih rashoda. Od *srednjoročnih problema* možemo navesti, potrebu za učinkovitijim javnim sektorom, a oni bi se trebali rješavati redefiniranjem uloge države u gospodarstvu privatizacijom javnih društava i ustanova te boljim upravljanjem financijama u javnom sektoru. Među *dugoročnim problemima* su održivost financiranja mirovinskog i zdravstvenog sustava kao posljedica promijenjene demografske slike, odnosno starenja stanovništva. Dakle, u analizama se promatraju neizravni i dugotrajni ekonomski učinci, a ne samo izravne i kratkotrajne posljedice. Istraživači IJF-a nastoje biti objektivni i nepristrani, stavljajući se u službu znanstvene istine i etičnosti.

Kao znanstvenoj i akademskoj instituciji, IJF-u je primarna zadaća znanstveno stvaranje. Međutim, u vremenu kada se Hrvatska suočava s nizom izazova u području ekonomije i javne uprave, a u zemlji djeluje relativno malen broj istraživača u području EJS-a, IJF drži nužnim značajan dio svog istraživačkog kapaciteta namijeniti donositeljima političkih

odluka (*policy-oriented research*) te se angažirati u aktivnostima zagovaranja dobrog upravljanja javnim sektorom (*advocacy, good governance*). Zbog toga se, osim znanstvenih radova, kao proizvodi našeg rada javljaju članci i knjige namijenjene stručnoj te najširoj javnosti.

2.3. Djelatnici

Ukupno je u IJF-u zaposleno 19 djelatnika. Od 13 istraživača, 7 ih je zaposleno na znanstveničkim radnim mjestima (jedan na pola radnog vremena), 3 na suradničkim te 3 na stručnim radnim mjestima. U stručnim službama radi 6 djelatnika.

Devet istraživača su doktori znanosti, osmero ih je izabrano u znanstvena zvanja. Dva stručna suradnika i jednu stručnu savjetnicu IJF financira iz vlastitih sredstava, kao i radna mjesta računovodstvenog referenta i dostavljača.

Tablica 1. Struktura radnih mjesta, rujan 2017.

	Ukupno	Financira IJF
Ukupno djelatnici	19	5
Istraživači	13	3
Znanstvena radna mjesta	7	0
Znanstveni savjetnici u trajnom zvanju	1	0
Znanstveni savjetnici	0	0
Viši znanstveni suradnici	4	0
Znanstveni suradnici	2	0
Suradnička radna mjesta	3	0
Poslijedoktorand	1	0
Asistent	2	0
Stručna radna mjesta	3	3
Stručni savjetnik	1	1
Viši stručni suradnik	0	0
Stručni suradnik	2	2
Stručne službe	6	2
Voditeljica pravne službe	1	0
Voditeljica knjižnice	1	0
Administrativno osoblje	4	2

3. OSTVARENJA U RAZDOBLJU 2013.-2017.

IJF posebno vodi računa o znanstvenoj i praktičnoj vidljivosti rezultata provedenih istraživanja te održanih konferencija i okruglih stolova kao i objavljenih publikacija.

3.1. Istraživački projekti

U prethodnih pet godina IJF i njegovi istraživači u suradnji s vanjskim suradnicima radili su na četrdesetak znanstveno-istraživačkih projekata.

- Zaključena su dva znanstvena MZO-ova projekta započeta 2007: „**Identitet hrvatskog javnog sektora i EU standardi**“ te „**Konvergencija ili divergencija socijalne politike: usporedba EU i Hrvatske**“.

- Provode se tri znanstvena projekta koja financijski podupire *Hrvatska zaklada za znanost (HRZZ)*: istraživački projekti **Razumijevanje, praćenje i analiziranje transparentnosti proračuna lokalnih jedinica: Primjer Hrvatske i Slovenije - Indeks otvorenosti lokalnih proračuna (OLBI)**, **Kanali i učinkovitost fiskalnih devalvacija (FIDE)** te uspostavni istraživački projekt **Primjena mikrosimulacijskih modela u analizi poreza i socijalnih naknada u Hrvatskoj (AMMATSBC)**.
- Temeljem ugovorenih HRZZ projekata, ugovorena su dva Projekta razvoja karijera mladih istraživača – izobrazba novih doktora znanosti, na kojima su krajem 2016. zaposlena dva asistenta.
- Dovršen je rad na projektima „European Parliament: Provision of External Expertise on Foreign Policy Subjects“ i „**ACCESS – Prema pravednom i transparentnom pristupu visokom obrazovanju u Hrvatskoj**“ Osim toga, u listopadu 2013. započeo je rad na četverogodišnjem projektu FP7 – PEOPLE - IAPP Marie Curie „**Out of the shadows: developing capacities and capabilities for tackling undeclared work in Bulgaria, Croatia and FYR Macedonia**“ koji je zaključen u rujnu 2017. Od 2014. provodi se znanstveno istraživanje u okviru Progress projekta EUROMOD, u okviru kojega IJF predstavlja Hrvatsku.
- Od 2013. IJF obavlja poslove **National Correspondents** na istraživačkom projektu Eurofounda, pripremajući izvještaje s područja radnih uvjeta, industrijskih odnosa te tržišta rada.
- Dovršeno je 12 stručnih istraživanja za javni sektor (Agencija za upravljanje državnom imovinom, HAVC, Ministarstvo obrta i poduzetništva, Istarska županija, Grad Zagreb, Ministarstvo rada i mirovinskog sustava, Eurofound, Hrvatska turistička zajednica, Grad Rijeka), za sektor gospodarstva još 13 (stambene štedionice, FES, Ipsos puls, ICF International, HUP i dr.), te 9 za civilni sektor (CBPP Washington, GONG, IRO, OSI, WIIW i dr.). Za potrebe Porezne uprave obavlja se već osmu godinu „**Program permanentnog istraživanja poreznog sustava**“.

3.2. Konferencije i okrugli stolovi

IJF je u razdoblju od 2013. do kraja rujna 2017. organizirao pet međunarodnih konferencija: „**Porezne reforme: iskustva i izgledi**“ (2014.), „**Suzbijanje neprijavljenog rada - asimetrija između formalnih i neformalnih institucija**“ (2015.), „**Ekonomika javnog sektora**“ (2016.), „**Social Protection Policies and Microsimulation**“ (2017.) te „Undeclared work in Southeast Europe – towards a more successful fight against the phenomenon“ (2017.). Odabrani znanstveni radovi s tih konferencija objavljeni su u časopisu *Financial Theory and Practice*, odnosno *Public Sector Economics*, a konferencija „Porezne reforme: iskustva i izgledi“ rezultirala je zbornikom radova u izdanju IJF-a.

U istom su razdoblju održana četiri okrugla stola: „Indeks otvorenosti proračuna“ (2013.), „Fiskalni položaj županija“ (2015.), „Primjena mikrosimulacijskih modela u analizi poreza i socijalnih naknada u Hrvatskoj“ (2016.), „Reforme socijalnih naknada i poreza: austrijska i slovenska iskustva u primjeni mikrosimulacijskih modela“ (2016.). Institut je također predstavio rezultate istraživanja „Transparentnost proračuna lokalnih jedinica“ (2015., 2016. i 2017.). U svibnju 2017. je, u suradnji s Oslo Fiscal Studies, održan edukacijski seminar o modelima rada.

3.3. Publikacije

IJF nastoji doprinijeti kvaliteti znanstvenog rada kroz časopis *Public Sector Economics*. Riječ je zapravo o časopisu *Financial Theory and Practice* kojemu je povodom 40. obljetnice izlaženja promijenjeno ime (prijašnja su imena bila i *Financijska praksa* te *Financijska teorija i praksa*), fokus istraživanja i uređivački odbor, a sve s ciljem da se časopis uvrsti u najvažnije citatne baze, posebice Web of Science (WoS) i Scopus. U časopisu se objavljuju članci koji se tiču uloge i funkcioniranja javnog sektora na makroekonomskoj, sektorskoj i mikroekonomskoj razini, kako u razvijenim gospodarstvima tako i gospodarstvima s tržištima u nastajanju. Članci u tom časopisu izlaze na engleskom jeziku nakon što prođu zahtjevan dvostrano anonimni recenzentski postupak. S promjenom naziva časopisa, izrađena je i nova samostalna mrežna stranica časopisa.

IJF se posebice trudi rezultate svojih istraživanja objaviti u obliku koji je razumljiv donositeljima odluka te na taj način ukazati na postojeće probleme i potaknuti donositelje odluka na učinkovitije rješavanje problema. *Newsletter* i *Aktualni osvrti* povremene su publikacije IJF-a u kojima istraživači na pojednostavljen i široj javnosti pristupačan način govore o aktualnim temama u području javnih financija u Hrvatskoj. U razdoblju od 2013. do rujna 2017. objavljen je 41 *Newsletter* i 51 *Aktualni osvrt*.

Institut je 2016. godine počeo objavljivati novu analitičku serijsku publikaciju pod nazivom *Fiscus*. Predmet analiza su aktualna ekonomska pitanja koja utječu na stabilnost javnih financija ili se odnose na proizvodnju dobara i pružanje usluga od šireg društvenog interesa. Riječ je o temama kojima u znanstvenoj i stručnoj javnosti nije posvećena primjerena pozornost, a odnose se na sektore ekonomije u kojima je na bilo koji način (izravno ili neizravno) zastupljen javni interes. Na znanstvenim i stručnim temeljima se nastoje osnažiti i potaknuti rasprave o uspostavljanju i očuvanju stabilnosti hrvatskih državnih financija i gospodarstva promoviranjem transparentnog, razboritog i odgovornog upravljanja. Stoga su teme usmjerene na identifikaciju i kvantifikaciju potencijalnih rizika koji mogu narušiti stabilnost javnih financija, razvoj tržišta, konkurentnost hrvatskog gospodarstva i ekonomski položaj stanovništva. Do kraja rujna 2017. objavljena su četiri broja *Fiscusa*.

Porezni vjesnik je stručni časopis koji od 1992. godine objavljuje članke namijenjene poreznim obveznicima te službenicima Porezne uprave. Od 1997. godine *Porezni vjesnik* je službeno glasilo Ministarstva financija Republike Hrvatske. *Carinski vjesnik* je stručni časopis koji izlazi od 1992. godine. Objavljuje članke o carinskim sustavima Republike Hrvatske i Europske unije, o razvrstavanju robe u Carinsku tarifu, trošarinama, o carinskoj praksi, propise, naputke Carinske uprave, pitanja i odgovore te sudsku praksu. Godišnje se objavljuje dvanaest brojeva *Poreznog vjesnika* i jedanaest brojeva *Carinskog vjesnika*.

IJF je također izdao opći *Vodič kroz proračun Grada Zagreba*, kao i niz manjih vodiča vezanih uz svaki ključni proračunski dokument Grada Zagreba, te *Kratki vodič kroz proces državnog proračuna* u kojima se na jednostavan način objašnjavaju proračunski pojmovi i zakonitosti. Svrha tih publikacija je građane informirati o potrebi transparentnosti i participacije u javnom sektoru, te tako utjecati i na povećanje odgovornosti vlasti. Časopise, knjige, priručnike i vodiče koji su namijenjeni široj javnosti (građanima, medijima, predstavnicima zakonodavne i izvršne vlasti, studentima, nevladinim udrugama) IJF besplatno distribuira poštom i elektroničkom poštom, a sve su dostupne i na Internet stranicama IJF-a.

3.4. Postignuća istraživača

U razdoblju od 2013. do kraja rujna 2017. istraživači IJF-a ostvarili su sljedeće rezultate.

a) Dvoje zaposlenika steklo je doktorate znanosti (u zagradama je naziv disertacije):

- *Martina Fabris, 2014., Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu (Model izgradnje repozitorija u znanstvenim ustanovama u Hrvatskoj)*
- *Josip Franić, 2017., Sveučilište u Sheffieldu (Envelope wage practices: underlying motivations from the perspective of workers).*

b) Ukupno je osam istraživača izabrano u znanstvena zvanja. U rujnu 2017. dvoje je istraživača u znanstvenom zvanju znanstvenih suradnika, troje u znanstvenom zvanju viših znanstvenih suradnika, jedan u znanstvenom zvanju znanstvenog savjetnika te dvoje u znanstvenom zvanju znanstvenih savjetnika u trajnom zvanju.

c) Objavljeno je 77 znanstvenih radova:

- 22 članka u domaćim recenziranim časopisima (od toga 10 u WoS časopisima),
- 25 članaka u inozemnim recenziranim časopisima (od toga 13 u WoS časopisima),
- 6 monografija s domaćom recenzijom,
- 7 radova u međunarodno recenziranim zbornicima radova sa skupova
- 14 poglavlja u recenziranim knjigama i tematskim zbornicima
- 3 uredništva monografija i zbornika radova.

d) Istraživači su na konferencijama, okruglim stolovima i ostalim skupovima izlagali 99 puta, od toga 43 puta u inozemstvu; održano je 6 pozvanih predavanja, od toga 4 u inozemstvu.

U okviru svega navedenoga, IJF i dalje ostaje pri stajalištu da rezultate svih provedenih istraživanja javno objavi i pošalje na brojne adrese najrazličitijih dionika koji postoje u elektronskoj bazi Instituta.

4. ANALIZA ZNANSTVENOG POTENCIJALA I POLOŽAJA U ZNANSTVENOM I POSLOVNOM OKRUŽENJU

4.1. Okruženje

Posebnost IJF-a jest da je jedina institucija u Hrvatskoj koja se primarno i sustavno bavi EJS-om. IJF zapošljava znanstvenike i stručne suradnike koji su se tijekom cijele svoje karijere usavršavali i bavili upravo tim područjem, čime su stekli znanje, iskustvo, ekspertizu te ugled u domaćim i inozemnim znanstvenim i stručnim krugovima.

IJF je specijaliziran za istraživanja na području EJS-a. Tako IJF na jednom mjestu okuplja desetakiskusnih stručnjaka iz područja EJS-a, školuje i obučava mlade istraživače te održava kontakte i redovito surađuje s velikim brojem vanjskih istraživača. To znači da je IJF u mogućnosti preuzeti te efikasno i brzo provesti složene istraživačke pothvate za

potrebe javnog sektora. Bogat i razvijen ljudski kapital te mreže dugogodišnjih suradnika donose IJF-u konkurentsku prednost u području EJS-a u odnosu na ostale institucije.

Zahvaljujući školovanju i predanosti znanstvenika IJF-a temama u području EJS-a, moguća je izrada naprednih empirijskih i teoretskih radova, koje je prepoznala i međunarodna znanstvena zajednica. Kako današnju znanost odlikuje visoka specijalizacija, da bi došao u znanstveni vrh, znanstvenik mora provesti dugo razdoblje u istom području. Institucija poput IJF-a, koja je usredotočena na jedno područje ekonomike, omogućuje znanstvenicima upravo to – da se specijaliziraju u svom užem području, a ne da se zbog raznovrsnih potreba svoje institucije moraju često prebacivati s jednog na drugo područje istraživanja. Specijalizacija ne isključuje interdisciplinarnost, koju Institut potiče.

4.2. Zahtjevi za reakreditaciju

Zakon o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju propisuje reakreditaciju kao postupak vanjskog vrednovanja kvalitete u kojem se donosi akreditacijska preporuka s ocjenom i preporukama za poboljšanje, radi potvrde ispunjavanja uvjeta za nastavak obavljanja djelatnosti znanstvenih organizacija. Javni znanstveni instituti kojima je osnivač RH podliježu periodičnoj reakreditaciji svakih pet godina.

Pozitivna akreditacijska preporuka izdat će se znanstvenoj organizaciji koja ispunjava sljedeće uvjete:

- usvojen višegodišnji strateški program znanstvenih istraživanja u znanstvenom području u kojem obavlja djelatnost,
- osiguran potreban broj zaposlenih znanstvenika izabranih u odgovarajuće znanstveno zvanje ili s odgovarajućim brojem znanstvenih radova (javna znanstvena organizacija mora imati u radnom odnosu s punim radnim vremenom najmanje 15 znanstvenika, od čega najmanje 5 u znanstvenom području u kojem obavlja znanstvenu djelatnost),
- osiguran odgovarajući prostor i opremu,
- osigurana potrebna novčana sredstva za rad.

4.3. Snage i mogućnosti

Najveća snaga IJF-a su njegovi istraživači – predani ekonomskoj znanosti, motivirani i kvalificirani za ozbiljno i sustavno istraživanje EJS-a. Vrhunski zaposlenici rezultat su dugotrajnog kvalitetnog odabira i obrazovanja asistenata te nagrađivanja zaposlenika u skladu s postignutim rezultatima.

Iz pregleda projekata koje je IJF ostvario u zadnjih nekoliko godina lako se uočava trud IJF-a da analizama stanja i konkretnim preporukama pridonese kvaliteti javnih politika na području javnog sektora. Na temelju pregleda nastalih znanstvenih radova vidi se da IJF uspješno „konkurira“ domaćoj i inozemnoj akademskoj zajednici (popis WoS radova dostupan je na [mrežnoj stranici Instituta](#)).

Motiviranost istraživača IJF-a proizlazi iz relativne slobode odabira područja istraživanja, odlične radne atmosfere, dostupnosti znanstvenih izvora i opreme te otvorenih mogućnosti za akademsko i stručno usavršavanje. Od takvog načina rada interes

ostvaruju istraživači, IJF-a kao organizacija, ali i javni sektor i čitavo društvo kao korisnici rezultata rada IJF-a.

Kao pokazatelji snage IJF-a mogu se navesti:

- bitan utjecaj na javne politike, koje se mogu zahvaliti neovisnim i argumentiranim doprinosima naših *Newslettera*, *Aktualnih osvrt*a, *Fiscusa* i vodiča namijenjenih onima koji odlučuju o javnim politikama, ali i široj javnosti.
- domaća i međunarodna priznatost znanstvenog časopisa *Public Sector Economics (Financial Theory and Practice)*,
- komplementarnost u istraživanju, što znači da se rezultati svakog našeg istraživanja koriste i za druga naša istraživanja i
- adekvatne prostorije, kompjutorska oprema i software, odlična specijalizirana knjižnica, mrežna stranica IJF-a i posebna mrežna stranica časopisa *Public Sector Economics*.

IJF je institucija koja se bavi znanošću, ali je svjesna i društvene odgovornosti za rješavanje važnih gospodarskih i fiskalnih problema. Stoga IJF rezultate istraživanja koristi za stalno informiranje stručne, znanstvene i šire javnosti o spoznajama koje će omogućiti kvalitetno provođenje javnih politika. Budući da se u Hrvatskoj malo znanstvenika sustavno bavi EJS-om, cilj je i obveza IJF-a pružati potporu Saboru, Vladi i mjerodavnim ministarstvima u provođenju strukturnih i institucionalnih reformi (poreznog, mirovinskog, zdravstvenog i obrazovnog sustava, sustava državnih potpora, upravljanja financijama u javnom sektoru, javne uprave, te lokalne i regionalne samouprave) značajnih za dugoročan i stabilan razvoj RH-a. Primjerice, IJF je u siječnju 2016. poslao *Newsletter* svim članovima novog saziva Sabora i Vlade, u kojem ih je informirao o ključnim stavovima IJF-a vezanim uz EJS, kao i *Kratki vodič kroz proces državnog proračuna*.

U budućnosti IJF će se nastaviti baviti temama istaknutim u našim strateškim dokumentima. Te teme su veoma važne za RH, a ujedno su u središtu zanimanja znanstvene i stručne zajednice u području EJS-a. U skladu s time, IJF planira svake godine organizirati znanstvenu konferenciju *Public Sector Economics*.

4.4. Izazovi

Izazovi pred IJF-om vezuju se uz određenu neizvjesnost oko budućnosti cjelokupnog sustava znanosti, odnosno njegovog institucionalnog i financijskog okvira što bi moglo dovesti do odljeva znanstvenika u druge ustanove sa sigurnijom perspektivom.

Idući mogući izazov su teškoće vezane uz neodobravanje novih znanstvenih radnih mjesta od strane MZO-a. IJF je 2013. na teret vlastitih sredstava zaposlio dvoje mladih istraživača i iako IJF trenutno može financirati rad ovih istraživača iz vlastitih sredstava, neizvjesno je do kada će tih sredstava biti. Nadalje, zbog povećane potrebe za vlastitim sredstvima znanstvenici su primorani raditi sve više komercijalnih projekata, čime se narušava ravnoteža između izvornog i primijenjenog znanstvenog rada.

Najveća prijetnja budućnosti IJF-a je mogućnost da državne vlasti – neovisno o njegovoj kvaliteti - ograniče egzistenciju IJF-a primjenom strogih, a posve nepotrebnih kvantitativnih kriterija, poput onog o najmanjem broju zaposlenih znanstvenika.

4.5. Tematsko vrednovanje 2011.

Iako je AZVO proveo postupak tematskog vrednovanja znanstvenih instituta u RH-u prije gotovo sedam godina, vrijedi ponoviti rezultate vrednovanja jer su još uvijek aktualni. Cilj je tematskog vrednovanja bio ustanoviti racionalnost i efikasnost svih javnih znanstvenih organizacija. Članovi međunarodnog stručnog povjerenstva za područje društvenih znanosti bili su prof. Greys Sošić, University of Southern California, SAD; dr. Ilija Zovko, Institut Louis Bachelier, Francuska i prof. William Bartlett, European Institute, London School of Economics and Political Science, Ujedinjeno Kraljevstvo.

Završno izvješće s tematske evaluacije IJF-a bilo je vrlo pozitivno. Kao posebne snage i prednosti IJF-a evaluatori su istakli:

- opseg istraživanja, fleksibilnost i nehijerarhičnost, što sve omogućuje stimulativnu atmosferu za mlade istraživače,
- pružanje preporuka za javne politike,
- uključenost u EU projekte i međunarodna suradnja,
- suradnju s vladinim sektorom,
- kvalitetu časopisa *Financial Theory and Practice*.

Izazovi se odnose na:

- veću orijentaciju na *policy* istraživanja nego na istraživanja koja će rezultirati objavljivanjem u kvalitetnim inozemnim časopisima,
- usmjerenost na prihodovne projekte kako bi se osigurala financijska sredstva, jer su sredstva od MZO-a nedovoljna,
- angažman istraživača na fakultetima i
- preveliko oslanjanje na ulogu ravnateljice.

Na temelju toga, evaluatori su sugerirali:

- zaposliti dodatne ljude.
- uspostaviti bolju ravnotežu između *policy* istraživanja i akademskog istraživanja.
- poticati istraživače da objavljuju u renomiranim inozemnim časopisima.
- veće uključivanje u European Research Area.
- formalizirati ulogu stranih znanstvenika kao gostujućih suradnika (primjerice, kao vanjskih članova instituta).

IJF je prihvatio sugestije evaluatora i poduzeo potrebne korake.

- Iako MZO ne odobrava financiranje novih radnih mjesta, u proteklom razdoblju IJF je zapošljavao istraživače na vlastiti teret.
- Kao što evaluatori i sami ističu, orijentacija na *policy/advocacy* istraživanja je korisna za državu i društvo, a omogućuje i suradnju IJF-a s kvalificiranim ljudima u zemlji i inozemstvu. Opasku smo, ipak, ozbiljno razmotrili i pojačali napore da se od samog početka svakog *policy/advocacy* orijentiranog istraživanja paralelno osmišljavaju znanstveni radovi koji će se pokušati objaviti u renomiranim inozemnim časopisima. Primjerice, rezultati HRZZ projekata objavljuju se i u *Newsletterima* i u znanstvenim časopisima.

- Što se tiče usmjerenosti na projekte koji donose vlastite prihode, tu IJF ne može puno promijeniti, jer su sredstva od MZO-a sve manja i ako želimo razvijati IJF, jednostavno moramo provoditi i takve projekte. Ipak, pri samom izboru projekata koji donose vlastite prihode, pokušavamo odabirati projekte koji omogućuju i razvijanje znanstvenog pristupa koji će rezultirati objavljivanjem znanstvenih radova.
- Istraživače se konstantno potiče i ohrabruje – preraspodjelom zadataka, oslobađanjem vremena, pokrivanjem troškova specijaliziranih inozemnih agencija koje pripremaju članke za objavu u vanjskim časopisima – da pišu radove koji se unutar kuće diskutiraju i da ih podnose što kvalitetnijim inozemnim časopisima.
- Što se uključivanja u Europski istraživački prostor tiče, IJF-u je Glavna uprava za istraživanje i inovacije Europske komisije nakon provedenog vrednovanja Strategije ljudskih resursa za istraživače - Akcijskog plana dodijelila 28. rujna 2012. priznanje „HR Excellence in Research“. Također, voditeljica pravnih poslova Irena Klemenčić u lipnju 2013. godine izabrana je za evaluatora za provođenje strategija (Peer reviewer for Step 5 of the HR Strategy process - external evaluations).

Preporuke evaluatora poslužile su i kao podloga za oblikovanje strateških ciljeva IJF-a, koje donosimo u idućem poglavlju.

5. STRATEŠKI CILJEVI, OČEKIVANI ISHODI I POKAZATELJI USPJEŠNOSTI

5.1. Misija, vizija i njihovo ostvarenje

Misija IJF-a je biti financijski, politički i organizacijski što neovisniji, specijaliziran i vrhunski stručan u ekonomici javnog sektora te osposobljen vrsno istraživati ekonomske, pravne i institucionalne teme značajne za rast gospodarstva, socijalnu uključenost i aktivno participiranje RH u EU.

Vizija IJF-a je biti osposobljen:

- kvalitetno analizirati EJS,
- pridonijeti prihvaćanju suvremenih načela EJS,
- objavljivati rezultate istraživanja u vrhunskim znanstvenim časopisima,
- predlagati praktične, učinkovite i fiskalno održive mjere,
- pridonijeti unapređenju postojećeg fiskalnog modela, posebice u okviru europskih standarda,
- razvijati što širu međunarodnu suradnju.

U prethodnom poglavlju navedene su prednosti, snage i izazovi IJF-a. Namjera IJF-a je u sljedećem petogodišnjem razdoblju još više ojačati svoje dobre strane, nositi se s izazovima, te što bolje zadovoljavati uvjete koje pred njega postavljaju javnost i nadležno ministarstvo, ali i suvremeni svjetski akademski standardi.

Kako bi se ostvarivale misija i vizija IJF-a, definirani su strateški ciljevi koje možemo podijeliti u nekoliko skupina:

- zadovoljavanje reakreditacijskih uvjeta

- izvrsnost u znanstvenom istraživanju
- uravnoteženost znanstvenog, *policy/advocacy* i komercijalnog istraživanja
- uključivanje u Europski istraživački prostor

5.2. Strateški cilj 1: Zadovoljavanje reakreditacijskih uvjeta

Stanje

IJF ispunjava uvjete o postojanju strateškog programa znanstvenih istraživanja, prostoru i opremi te sredstvima za rad. Nije zadovoljen uvjet o broju znanstvenika, kojih je trenutno u IJF-u 8 (jedan je zaposlen na pola radnog vremena), a potrebno ih je biti 15.

Mogućnosti

U IJF je trenutno zaposleno 8 znanstvenika. Krajem 2011. zaposlena su dva mlada istraživača koji su 2013. upisali doktorski studij i u travnju 2017. je jedan od njih doktorirao na Sveučilištu u Sheffieldu. Osim toga, krajem 2016. zaposleno je dvoje asistenata koji su u prosincu 2016. upisali doktorski studij na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu. Nadalje, voditeljica pravne službe također pohađa doktorski studij i surađuje u znanstvenim istraživanjima.

Kako bi se reakreditacijski uvjet o broju znanstvenika ispunio 2022., nužno je tijekom narednog razdoblja zaposliti još 3 istraživača koji u trenutku zaposlenja već posjeduju uvjete za izbor u znanstveno zvanje.

Zapošljavanje i školovanje svih novih zaposlenika iziskuje velika financijska sredstva. U proteklom razdoblju IJF je već zapošljavao istraživače na vlastiti teret pa je trenutno na taj način zaposleno čak pet zaposlenika. Dakle, ispunjavanje uvjeta o potrebnom broju zaposlenih znanstvenika uvelike će ovisiti o odobravanju radnih mjesta od strane MZO-a, ugovaranju nacionalnih i međunarodnih znanstvenih projekata (iz kojih se mogu financirati radna mjesta), a također i o ostvarenim financijskim rezultatima IJF-a. IJF se zalaže za promjenu Pravilnika kojom se propisuje najmanji broj znanstvenika. Naime, vrednovanja su pokazala kako je Institut i s malim brojem znanstvenika itekako uspješan i efikasan te držimo kako nije neophodno propisivati da svi instituti u svim područjima moraju imati jednaki broj znanstvenika.

Cilj

2022. imati 15 znanstvenika.

Cilj je zadan uz uvjete da: (a) MZO izdvoji odgovarajuća sredstva za financiranje dodatnih radnih mjesta, (b) IJF ugovori znanstvene projekte iz kojih je moguće financiranje znanstvenih radnih mjesta te (c) IJF ostvari povoljan financijski rezultat kako bi mogao pokrivati troškove novozaposlenih.

Tablica 2. Zadovoljavanje reakreditacijskih uvjeta

	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Broj znanstvenika	8	9	10	11	13	15

Sredstva

Prostor i oprema IJF odgovarajući su za zapošljavanje dodatnih djelatnika. IJF može preuzeti financiranje dijela istraživača, ali neophodno je značajno sudjelovanje MZO-a. U

skladu s navedenim, IJF će se, uz izraženu potporu članova Upravnog vijeća, kontinuirano obraćati MZO s molbama za odobravanjem radnih mjesta.

5.3. Strateški cilj 2: Izvrsnost u znanstvenom istraživanju

Stanje

Standardni pokazatelj kvalitete znanstvenog istraživanja nekog pojedinca i institucije je broj objavljenih znanstvenih radova, posebno onih u referiranim časopisima. Od 2008. do 2012. istraživači IJF-a objavili su ukupno 56 znanstvenih radova. Dijeljenjem ukupnog broja znanstvenih radova s prosječnim brojem istraživača Instituta koji su objavljivali radove u promatranom razdoblju (9), dobivamo 6,2 rada po istraživaču, odnosno 1,2 rada po istraživaču godišnje. Broj WoS radova iznosio je 0,2 po istraživaču godišnje.

U razdoblju od 2013. do kraja rujna 2017. objavljeno je 77 znanstvenih radova: 22 članka u domaćim recenziranim časopisima (od toga 10 u WoS časopisima), 25 članaka u inozemnim recenziranim časopisima (od toga 13 u WoS časopisima), 6 monografija s domaćom recenzijom, 7 radova u međunarodno recenziranim zbornicima radova sa skupova, 14 poglavlja u recenziranim knjigama i tematskim zbornicima, 3 uredništva monografija i zbornika radova. Broj radova po istraživaču (11) iznosio je 7, odnosno 1,4 radova po istraživaču godišnje (napomena: ne ubrajamo asistente na HRZZ projektima jer su zaposleni krajem 2016. i još nisu počeli objavljivati, ali ubrajamo voditeljicu pravne službe koja objavljuje znanstvene radove). Broj WoS radova iznosio je 0,42 po istraživaču godišnje.

Mogućnosti

Prosječni godišnji broj radova u WoS časopisima po istraživaču udvostručio se u odnosu na prethodno petogodišnje razdoblje. Očekuje se daljnji pozitivan trend jer su zaposlena dva mlada istraživača na HRZZ projektima, a i sam bi rad ostalih istraživača na HRZZ i ostalim projektima trebao doprinijeti većem broju znanstvenih radova.

Cilj

Povećati prosječni godišnji broj radova po istraživaču za petogodišnje razdoblje, posebice u časopisima indeksiranim u bazama Scopus i Web of Science

Sredstva

Istraživače će se nastaviti poticati i ohrabrivati – preraspodjelom zadataka, oslobađanjem vremena, pokrivanjem troškova specijaliziranih inozemnih agencija za pripremu članaka za objavu u časopisima, diskutiranjem s kolegama unutar IJF-a i inozemnim suradnicima – da pišu radove koje će slati u što kvalitetnije inozemne časopise.

5.4. Strateški cilj 3: Uravnoteženost znanstvenih i *policy/advocacy* istraživanja

Stanje

Prilikom AZVO-ovog tematskog vrednovanja međunarodno povjerenstvo zaključilo je kako vrijeme i trud potrošeni na izradu *policy/advocacy* istraživanja idu na štetu znanstvenog istraživanja. Prema njihovom mišljenju, jedino iz znanstvenih istraživanja nastaju radovi objavljivi u kvalitetnim znanstvenim časopisima. Stoga su preporučili uspostaviti bolju ravnotežu između različitih tipova istraživanja.

Mogućnosti

Policy/advocacy istraživanja nisu odvojena od znanstvenih. Prije svega, naša su *policy/advocacy* istraživanja utemeljena na znanstvenim spoznajama i koriste znanstvene

metode u stvaranju rezultata. Stoga se dobiveni rezultati često mogu iskoristiti u pisanju empirijskih znanstvenih radova, što primjerice HRZZ prepoznaje i potiče. Osim toga, zaposlenici Instituta često su članovi raznih radnih skupina, tijela itd. u kojima pomažu Vladi u izradi analiza koje prethode donošenju mjera politike.

Cilj

Odabirati istraživačke projekte tako da bude moguće rezultate i spoznaje upotrijebiti u pisanju znanstvenih radova.

Sredstva

Povećanje financiranja radnih mjesta od strane MZO-a smanjilo bi potrebu za financiranjem radnih mjesta od vlastitih prihoda IJF-a te bi time znanstvenici bili rasterećeni rada na komercijalnim projektima, što bi im omogućilo posvećivanje više vremena znanstvenom istraživanju.

5.5. Strateški cilj 4: Uključivanje u Europski istraživački prostor

Stanje i mogućnosti

IJF već godinama aktivno prati mogućnosti sudjelovanja u europskim znanstvenim projektima. Rad IJF-a u potpunosti je usklađen s načelima Povelje i Kodeksa za istraživače, o čemu svjedoči i priznanje Europske komisije Excellence in Research. IJF je do sad bio koordinator jednog projekta Progress, partner u projektu TEMPUS, sudjelovao je u izradi izvještaja za Europski parlament, a od listopada 2013. partner je na četverogodišnjem FP7 Marie Curie IAPP projektu. Osim navedenih projekata kojima je odobreno financiranje, IJF je sudjelovao u nizu prijava EU projekata. Cilj je IJF-a u budućnosti što više sudjelovati u EU projektima, posebice Horizon 2020. Ostvarenje tog cilja izravno bi utjecalo na ostvarenje ostalih strateških ciljeva, a osobito Strateškog cilja 1 angažiranjem novih istraživača za rad na projektima.

Ciljevi

Povećati sudjelovanje u EU projektima, posebice Horizon 2020 projektima u ulozi partnera, a s vremenom i koordinatora. Zapošljavanje istraživača na projektima financiranim iz EU fondova te boravak istraživača na inozemnim sveučilištima i institutima. Dobivanje radnog mjesta stručnog suradnika za projekte od MZO-a.

Sredstva

Potrebno je izdvojiti dodatna sredstva za edukaciju djelatnika (znanstvenika i administrativnog osoblja) na programima obuke za prijavu i provedbu EU projekata.

6. ZNANSTVENE TEME

U ovom se dijelu prvo navode tematska područja EJS-a u kojima će IJF provoditi znanstvena istraživanja, a zatim se nudi i popis planiranih znanstvenih istraživanja u razdoblju od 2018. do 2022. Valja napomenuti da izvršenje znanstvenih istraživanja ovisi o opterećenosti istraživača radom na trenutačno neplaniranim projektima (npr. analizama za različita ministarstva ili druge naručitelje), ali i o odobrenju novih radnih mjesta od strane MZO-a.

6.1. Tematska područja

(1) *Kretanja u poreznom sustavu.* Jedna od temeljnih djelatnosti IJF-a je praćenje kretanja u poreznom sustavu RH-a i zemalja EU-a. Pri tome IJF redovito prati zakonske odredbe u području poreza, proučava relevantne znanstvene i stručne članke, te izrađuje baze podataka o poreznim sustavima europskih zemalja. Tako stečene spoznaje koriste se u raznim istraživanjima, te kao potpora poreznim vlastima u kreiranju porezne politike.

(2) *Optimalni porezni sustav.* Središnje pitanje EJS-a je kako oblikovati porezni sustav koji će najbolje pomiriti četiri glavne odlike: pravednost, učinkovitost, izdašnost i jednostavnost. Promjene u hrvatskom poreznom sustavu su nažalost vrlo česte i uglavnom narušavaju načela optimalnosti. Umjesto parcijalnih promjena, istraživači IJF-a zagovaraju cjeloviti pristup, i sukladno tome pripremaju scenarije reforme cjelokupnog poreznog sustava, koje bi trebale poslužiti kao podloga ozbiljnoj javnoj raspravi. Na tragu toga vrijedi istaknuti kako su 2014. znanstvenici iz IJF-a bili na čelu dva povjerenstava za provođenje dubinske analize rashoda državnog proračuna (konkretno Povjerenstva za analizu rashoda za subvencije te Povjerenstva za analizu poreznih rashoda), dok je tijekom 2016. nekolicina znanstvenika iz IJF-a radila na pripremi porezne reforme koja je stupila na snagu od početka 2017. U svojim analizama poreznog sustava IJF također razmatra utjecaj poreza na druge ekonomske varijable, kao npr. zaposlenost i konkurentnost.

(3) *Socijalno osiguranje.* Sustavi socijalnog osiguranja (mirovinskog, zdravstvenog, osiguranja od nezaposlenosti i siromaštva) čine glavninu izdataka fiskalnog sustava. Zbog niza razloga, među kojima su starenje stanovništva, rastuće mogućnosti i cijene liječenja, dugotrajna recesija, socijalno osiguranje je pod velikim pritiskom. Potrebno je osmisliti reforme koje će omogućiti održivost sustava, a pri čemu će se zadovoljiti načela pravednosti i učinkovitosti. IJF trajno analizira pojedine sustave socijalnog osiguranja, a u sljedećem razdoblju veća će se pozornost pridati sustavu zdravstvenog osiguranja i financiranju dugotrajne skrbi.

(4) *Fiskalna decentralizacija.* IJF kontinuirano prati promjene u sustavu financiranja lokalnih i regionalnih jedinica u svrhu poboljšanja pružanja javnih (decentraliziranih) usluga i ublažavanja fiskalnih i gospodarskih nejednakosti između pojedinih općina, gradova i županija. Nadalje analiziraju se razni aspekti kojima se može utvrđivati efikasnost poslovanja i financijsko stanje županija, gradova i općina. Cilj ovih istraživanja je omogućiti učinkovitije vođenje razvojne regionalne politike.

(5) *Fiskalni sustav i tržište rada.* Velik problem hrvatskog gospodarstva su niska zaposlenost i visoka nezaposlenost. Uzroci se obično mogu pronaći u relativno rigidnom radnom zakonodavstvu, visokom poreznom opterećenju, nepodudaranju vještina radnika i potreba tržišta rada te relativno visokim naknadama u sustavima socijalne skrbi i osiguranja za vrijeme nezaposlenosti. Stoga je potrebno analizirati tržište rada i predlagati reforme dijelova sustava koji negativno utječu na zapošljavanje i ekonomski rast.

(6) *Društveno blagostanje, nejednakost i siromaštvo.* Fiskalno djelovanje motivirano je postizanjem većeg društvenog blagostanja od onog koje bi vladalo u odsustvu državne intervencije. Velik dio tog djelovanja usmjeren je na preraspodjelu materijalnih dobara u korist pojedinaca koji na tržištu nisu u stanju ostvariti odgovarajuće prihode za vlastito uzdržavanje. Kako bi odgovorili na još jedno veliko pitanje EJS-a – je li država uspješna u

postizanju većeg blagostanja, manje nejednakosti i siromaštva – istraživači IJF-a mjere fiskalnu incidenciju i preraspodjelu dohotka hrvatskih kućanstava.

(7) *Fiskalna politika, rast i konkurentnost.* Djelovanje države ima snažne posljedice na konkurentnost gospodarstva, i to s aspekta troškovne konkurentnosti u vanjskoj trgovini, kao i u smislu složenosti proizvoda i usluga koje hrvatsko gospodarstvo proizvodi. Kod troškovne konkurentnosti primarni interes su veličina i struktura prihoda države te razina i vrsta opterećenja koje proizlazi iz prikupljanja tih sredstava za poduzeća. Također je bitna politika plaća u javnom sektoru koja može utjecati na visine plaća privatnog sektora. S druge strane, ulaganjem u obrazovanje, istraživanje i razvoj, ali i u neke oblike infrastrukturnih projekata, država može pozitivno utjecati na unapređivanje produktivnosti privatnog sektora te pripomoći u restrukturiranju proizvodnog sektora ka proizvodima više dodane vrijednosti. IJF u svojim aktivnostima istražuje razne aspekte utjecaja države na konkurentnost, a posebno se bavi analizom državnih potpora u kontekstu pravila o državnim potporama EU-a, te narušavanjem tržišnog natjecanja do kojeg potpore mogu dovesti.

(8) *Upravljanje financijama u javnom sektoru.* Strategije gospodarskog razvoja hrvatskih vlada ističu značaj i potrebu poboljšanja financijskog upravljanja u javnom sektoru. Poseban značaj dobiva upravljanje imovinom i obvezama javnog sektora. U svrhu dugoročne održivosti javnih financija u Hrvatskoj IJF također analizira trgovačka društva u vlasništvu države – njihove financijske pozicije, strukturu financiranja i kvalitetu upravljanja.

(9) *Transparentnost javnog sektora, participacija javnosti i odgovornost vlasti* su ključne teme suvremene EJS, u središtu interesa međunarodne znanstvene javnosti, ali i stručnjaka iz npr. MMF-a i OECD-a. IJF se tim temama aktivno bavi od 1990-ih, vodi i sudjeluje u domaćim i međunarodnim projektima, analizira fiskalnu transparentnost i participaciju javnosti u fiskalnim procesima za Global Initiative for Fiscal Transparency, transparentnost proračuna središnje države za International Budget Partnership i transparentnost proračuna svih hrvatskih i slovenskih lokalnih jedinica za HRZZ. U okviru HRZZ projekta osmišljen je indeks otvorenosti lokalnih proračuna, mjeri se lokalna proračunska transparentnost u Hrvatskoj i Sloveniji i analiziraju njene odrednice. Cilj svih projekata koji se u okviru te teme rade je, u znanstvenom smislu doprinijeti znanstvenoj literaturi u tom području, a u *policy* smislu potaknuti središnju državu i lokalne vlasti na odgovorniji pristup javnim sredstvima i motivirati javnost da zahtijeva odgovornost vlasti. Katarina Ott je od 2011. članica upravnog odbora Svjetskog pokreta za proračunsku transparentnost, odgovornost vlasti i participaciju građana (BTAP) i koordinatorica tog pokreta za Europu, a u razdoblju 2018.-21. članica United Nations Committee of Experts on Public Administration (CEPA). Katarina Ott i Mihaela Bronić od 2014. sudjeluju u Global Initiative for Fiscal Transparency (GIFT) i od 2012. su članice Savjeta inicijative Partnerstvo za otvorenu vlast (POV).

(10) *Mikrosimulacije.* Mikrosimulacijski modeli u većini su zemalja EU-a neizostavan alat u analiziranju i planiranju socijalne i porezne politike. Ti modeli koriste mikropodatke o stvarnim kućanstvima i njihovim članovima kako bi izračunali koliko socijalnih naknada treba primiti i koliko poreza mora platiti svako pojedino kućanstvo. IJF izrađuje svoj vlastiti model poreza i socijalnih naknada - miCROmod. Također, IJF je hrvatski partner EUROMOD-a, projekta u kojem se izrađuje jedinstveni mikrosimulacijski model za sve zemlje EU-a.

(11) *Međunarodno oporezivanje*. Globalizacija i razvoj multinacionalnih kompanija donose problem oporezivanja prekograničnih transakcija. Zbog različitosti u poreznim sustavima, moguće je dvostruko oporezivanje, ali i dvostruko neoporezivanje, kao i brojni oblici porezne utaje i izbjegavanja porezne obveze. Države na brojne načine, na nacionalnoj, nadnacionalnoj i međunarodnoj razini, pokušavaju naći način za ostvarenje pravednosti u oporezivanju uz istovremeno maksimalno ubiranje poreznih prihoda. Cilj je analiza instrumenata kojima se sprečavaju negativne posljedice prekograničnog poslovanja te njihove uklopljenosti u hrvatski pravni sustav.

6.2. Plan istraživanja 2018.-2022.

U razdoblju od 2018. do 2022. planirano je 30 istraživačkih projekata koji su podijeljeni u šest tematskih skupina.

1) Istraživački program A: Porezni sustav

- A1: Permanentno istraživanje poreznog sustava u Hrvatskoj
- A2: Analiza sustava trošarina u Hrvatskoj
- A3: Optimalni porezni sustav
- A4: Međunarodno oporezivanje

2) Istraživački program B: Socijalno osiguranje

- B1: Analiza mirovinskog sustava u Hrvatskoj
- B2: Analiza poreza i socijalnih naknada pomoću mikrosimulacijskih modela
- B3: Registar socijalnih naknada
- B4: Analiza zdravstvenog sustava u Hrvatskoj
- B5: Financiranje dugotrajne skrbi

3) Istraživački program C: Javne financije u sustavu više razina vlasti

- C1: Fiskalna decentralizacija
- C2: Analiza financijskog stanja županija, gradova i općina

4) Istraživački program D: Fiskalna politika, rast i konkurentnost

- D1: Fiskalno-politička konkurencija u stvaranju povoljnog okruženja za domaća ulaganja i privlačenje izravnih stranih ulaganja
- D2: Kolektivno pregovaranje o plaćama i konkurentnost Hrvatske
- D3: Analiza konkurentnosti hrvatske radne snage
- D4: Utjecaj skrivenih nameta i cijena javnih usluga na konkurentnost hrvatskog gospodarstva
- D5: Modeli ponude rada i analiza mjera za povećanje isplativosti rada
- D6: Unapređenje industrijskih odnosa i kvalitete rada u cilju poboljšanja konkurentnosti hrvatskog gospodarstva
- D7: Analiza neslužbenog gospodarstva u Hrvatskoj i EU
- D8: Stambena politika i pokretljivost radne snage
- D9: Struktura i visina poreza u kontekstu konkurentnosti, investicija i rasta
- D10: Struktura i visina javnih rashoda u kontekstu konkurentnosti, investicija i rasta
- D11: Stvaranje preduvjeta i izgradnja makro-fiskalnog dinamičnog stohastičkog modela opće ravnoteže za Hrvatsku u svrhu simulacija makroekonomskih posljedica fiskalne politike

5) Istraživački program E: Transparentnost javnog sektora, participacija javnosti i odgovornost vlasti

E1: Fiskalna transparentnost, odgovornost vlasti i participacija građana

E2: Uloga Sabora u proračunskom procesu

E3: Međunarodni indeks otvorenosti državnog proračuna

E4: Indeks otvorenosti lokalnih proračuna

E5: Međunarodna usporedba otvorenosti lokalnih proračuna

6) Istraživački program F: Učinkovitost javnog sektora

F1: Efikasnost državnih potpora u Hrvatskoj

F2: Veličina, struktura, upravljanje i dugoročna financijska održivost javnih trgovačkih društava

F3: Javno financiranje vjerskih zajednica u Hrvatskoj